

РІВНІ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Основну роль в інформаційній підготовці суспільства відіграють вищі навчальні заклади. Вища школа здійснює комп'ютерну підготовку, методичне управління та підготовку кадрів для системи освіти в цілому. Створюючи свої інформаційні ресурси, включаючи їх у всесвітню мережу, вища школа впливає на всі сторони навчального процесу.

У вищому навчальному закладі широко застосовуються інформаційно-комунікаційні технології, що спонукає до зміни змісту підготовки майбутнього викладача. Сучасний викладач повинен вміти використовувати комп'ютерні засоби, адже це є невід'ємною складовою його професійних умінь. Саме тому високий рівень оволодіння новими інформаційними технологіями визначає готовність майбутніх викладачів до втілення педагогічних технологій та здійснення інноваційної діяльності.

Аналіз проблеми використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі знайшов відображення у працях М. Анцибора, І. Богданової, О. Гокунь, І. Зязюна, Ю. Машбиця, Л. Морської, І. Прокопенка, І. Синельник, О. Співаковського, Н. Талізної та ін. Можливості використання комп'ютерних технологій в навчальному процесі вищого навчального закладу (зокрема, як стосується процесу підготовки майбутнього викладача) досить широко досліджуються такими вченими як: М. Жалдак, В. Ключко, Н. Морзе, С. Раков, Ю. Рамський, Ю. Триус та ін. Над розв'язанням проблем формування інформаційної компетентності фахівців різних галузей та особливостей технологій навчання працюють вчені В. Биков, Ю. Жук, О. Іваницький, В. Петрук, Ю. Пасічник та ін.

На різних етапах процесу інформатизації освіти, були виділені наступні рівні готовності майбутніх викладачів до використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності: комп'ютерна обізнаність, елементарна готовність, функціональна готовність і системна готовність.

Рівень комп'ютерної обізнаності характеризується розумінням найбільш загальних цілей інформатизації освіти, використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання: майбутній педагог має деякі фрагментарні відомості про ІКТ, ознайомлений із загальними перспективами розвитку і впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, володіє певним, хоча і вельми обмеженим обсягом знань з інформатики. Вміння та навички роботи з персональним комп'ютером не поширюються далі використання деяких найпростіших програм стандартного забезпечення навчального процесу.

Рівень елементарної готовності визначається, перш за все, ступенем усвідомлення майбутнім педагогом себе як суб'єкта інформаційної технології навчання, наявністю комплексного уявлення про інформаційні технології, основні напрямки їх застосування у навчально-виховному процесі. Крім того, елементарна готовність передбачає ознайомлення майбутнього педагога з найпростішими програмними засобами підтримки навчальної дисципліни, що викладається, під час проведення аудиторних занять або здійснення інших видів педагогічної діяльності (факультативні заняття, гурткова діяльність, огляди-конкурси).

Рівень функціональної готовності майбутнього викладача обумовлений усвідомленням стратегічних і тактичних задач інформатизації освіти, формуванням психологічної установки на всебічне застосування ІКТ у навчальному процесі. Функціональна готовність студента характеризується появою стійких навичок роботи з інформаційно-комунікаційними технологіями, розвинутих технологічних умінь використання комп'ютера у навчально-виховній діяльності. Зміст функціональної готовності включає вміння користуватися електронними таблицями, текстовими і графічними редакторами, базою даних, Інтернет і т.д.

На рівні системної готовності використання ІКТ набуває для майбутнього педагога глибокий особистісний сенс. Система індивідуально-творчої підготовки формує рівень системної готовності студентів до роботи в середовищі інформаційних технологій. Системна готовність, що виражається у прояві глибокого особистісного сенсу інформатизації освіти у свідомості майбутнього викладача, являє собою єдність, стійку систему психічних процесів, орієнтованих на безперервне самовдосконалення студента у середовищі інформаційних технологій навчання, формування його інформаційної культури, творчості, уміння здійснювати методичну і дослідницьку роботу з проблем ІКТ. Системна готовність зумовлює перебудову професійної діяльності майбутнього педагога, коли процес примусового впровадження комп'ютера перетворюється у початкове конструювання педагогічної діяльності на основі специфіки та освітніх можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, дослідницького ставлення до використання комп'ютерів у навчальному процесі.

Результат впровадження ІКТ у навчальний процес безпосередньо залежить від професійних знань, умінь і навичок викладача. Педагог має бути готовий до використання ІКТ у своїй професійній діяльності, володіти навичками організації навчання із використанням ІКТ, знати можливі раціональні та найбільш ефективні шляхи, вміти комбінувати їх та пристосовувати до потреб конкретної студентської аудиторії.

Список використаних джерел

1. Алексеева Г. М. Формування в майбутніх соціальних педагогів готовності до застосування комп'ютерних технологій у професійній діяльності [Електронний ресурс] / Ганна Миколаївна Алексеева. – Режим доступу : <http://divovo.in.ua/alyeksyeveva-g-m-formuvannya-v-majbutnih-socialnih-pedagogiv.html>. – Назва з екрану.
2. Благоев М. Б. Формирование готовности студентов к использованию информационных технологий в педагогической деятельности : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Максим Борисович Благоев. – Саратов, 2004. – 152 с. – Режим доступа : <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/105028.html>. – Назва з екрану.
3. Гурін Р. С. Підготовка майбутнього вчителя гуманітарного профілю до застосування нових інформаційних технологій у навчальному процесі загальноосвітньої школи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Р. С. Гурін; Південноукраїнський держ. педагогічний ун-т ім. К. Д. Ушинського (м. Одеса). – О., 2004. – 252 с.
4. Карташова Л. А. Створення умов формування готовності майбутніх вчителів іноземних мов до впровадження засобів інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес / Любов Андріївна Карташова. – Режим доступу : <http://lkartashova.at.ua/publ/2-1-0-31>. – Назва з екрану.
5. Яшанов С. М. Формування у майбутніх учителів умінь і навичок самостійної навчальної роботи у процесі використання нових інформаційних технологій : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.09 / С. М. Яшанов ; Нац пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К., 2003. – 220 с.

Анотація. Топольник Я. Рівні готовності майбутніх викладачів до використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі вищої школи. У статті розглянуті аспекти проблеми використання інформаційно-комунікаційних технологій в освіті. Звертається увага на те, що високий рівень оволодіння новими інформаційними технологіями визначає готовність майбутніх викладачів до втілення педагогічних технологій та здійснення інноваційної діяльності. Визначено і охарактеризовано рівні готовності майбутніх викладачів до використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності. Відмічено, що результат впровадження ІКТ в навчальний процес безпосередньо залежить від професійних знань, вмінь і навичок викладача.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, майбутній викладач, готовність, рівні, навчальний процес.

Аннотация. Топольник Я. Уровни готовности будущих преподавателей к использованию информационно-коммуникационных технологий в учебном процессе высшей школы. В статье рассмотрены аспекты проблемы использования информационно-коммуникационных технологий в образовании. Обращается внимание на то, что высокий уровень овладения новыми информационными технологиями определяет готовность будущих преподавателей к реализации педагогических технологий и осуществления инновационной деятельности. Определены и охарактеризованы уровни готовности будущих преподавателей к использованию информационно-коммуникационных технологий в профессиональной деятельности. Отмечено, что результат внедрения ИКТ в учебный процесс напрямую зависит от профессиональных знаний, умений и навыков преподавателя.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, будущий преподаватель, готовность, уровни, учебный процесс.

Abstract. Topolnik Y. Levels of future teachers' preparedness for the information and communication technologies' use in the higher school educational process. In the article considers aspects of the problem of information and communication technologies use' in education. It is noted that the high level of mastering new information technologies determines the readiness of future teachers to implementation pedagogical technologies and innovative activities. The future teachers' preparedness levels for the information and communication technologies' use in professional activities are determined and characterized. Indicated that the ICT introduction result into the educational process directly depends on the teacher's professional knowledge, abilities and skills.

Keywords: information and communication technologies, future teacher, preparedness, levels, educational process.

Арина Харківська

Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків, Україна

ДИТИНОЦЕНТРИСТСЬКИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЕКТУВАННЯ ПІД ЧАС ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Рух до людиноцентризму загалом, та дитиноцентризму зокрема, є характерною рисою сучасної освіти, на яку значно впливають соціальні трансформації, що відбуваються сьогодні в суспільстві. Відповідно, сьогодні визнання людством значимості повноцінного розвитку особистості зумовлює нові підходи до організації діяльності інституту освіти.